

Nästa steg? Del 2 - Förslag för en stärkt minoritetspolitik - SOU 2017:88

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har beretts tillfälle att yttra sig över slutbetänkandet *Nästa steg? Del 2 – Förslag för en stärkt minoritetspolitik (SOU 2017:88)*. SKL begränsar sitt yttrande till de förslag som berör våra medlemmar.

SKL:s sammanfattande synpunkter

- SKL tillstyrker utredningens bedömning om att inte erkänna den finlandssvenska gruppen som nationell minoritet i Sverige. (Kap 2.3)
- SKL tillstyrker utredningens förslag till åtgärder för att stärka det finlandssvenska i Sverige och till exempel delta i lokala och regionala samråd om sverigefinska frågor. (Kap 2.4).
- SKL tillstyrker regeringens förslag om att på utöka åtagandena gällande artikel 8 i språkstadgan under förutsättning att staten tar ansvar för kompetensförsörjning av personal som behärskar de aktuella språken
- SKL tillstyrker utredningens förslag om att utöka åtaganden när det gäller övriga punkter som handlar om utbildning. (3.2.5, punkt 1b – 1f)
- SKL betonar vikten av att myndigheterna som ansvarar för den nationella minoritetspolitiken stödjer kommuner, landsting och regioner i arbetet med att ta fram verktyg som möjliggör utvärderingar och jämförelser av den service som ges på nationella minoritetsspråk. (kap 4)

Finlandssvenskarnas ställning (Kap 2)

Utredningen har behandlat frågan om vad den finlandssvenska gruppen i Sverige har för ställning och övervägt om den ska erkännas som minoritet. Utredningen har bedömt finlandssvenskarnas ställning utifrån de fyra kriterier som riksdagen fastslog i samband med att Sverige ratificerade Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter. Utredningen bedömer att finlandssvenskar inte bör erkännas som nationell minoritet i Sverige. SKL ser också att det är rimligt att utgå från de fyra kriterierna och har därför ingen anledning att ifrågasätta utredningens bedömning om att finlandssvenskarna inte bör erkännas som nationell minoritet i Sverige. SKL delar utredningens bedömning om att finlandssvenskarna och Sveriges och Finlands gemensamma historia kan återspeglas i högre utsträckning inom ramen för skolans undervisning i historia. SKL delar också utredningens bedömning om att finlandssvenskar kan delta i de lokala och regionala samråd om sverigefinska frågor.

- SKL tillstyrker utredningens bedömning om att inte erkänna den finlandssvenska gruppen som nationell minoritet i Sverige. (Kap 2.3)
- SKL tillstyrker utredningens förslag till åtgärder för att stärka det finlandssvenska i Sverige och till exempel delta i lokala och regionala samråd om sverigefinska frågor. (Kap 2.4)

Utökade åtaganden enligt språkstadgan (Kap 3)

Utredningen går igenom de punkter i den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (språkstadgan) som Sverige inte tillämpar i dag och som skulle innebära utökade åtaganden i förhållande till nuvarande. Det handlar om åtaganden enligt språkstadgan i förhållande till finska, meänkieli och samiska, vilka erkänts som s.k. territoriella språk. Utredningen bedömer att Sverige kan utöka sina åtaganden som rör förskola, grund- och gymnasieskola samt universitets- och högre utbildning (kap 8, punkt 1.a– 1.e). SKL delar bedömningen som baseras på de förändringar som har genomförts sedan Sverige ratificerade stadgan som innebär att krav på efterfrågan från ett minsta antal barn eller elever inte längre kan ställas upp. Utredningens bedömning grundar sig dock också på utredningens förslag i delbetänkandet, att införa en skyldighet för kommuner i förvaltningsområden att erbjuda hela eller väsentlig del av utbildningen i förskolan på minoritetsspråk. SKL vill återigen betona svårigheten med att genomföra det förslaget. SKL framhöll i sitt yttrande att flera kommuner inom förvaltningsområdena redan idag har svårt att erbjuda verksamhet på nationella minoritetsspråk, helt enkelt för att det inte går att hitta personal som behärskar de aktuella språken.

- SKL tillstyrker regeringens förslag om att på utöka åtagandena gällande artikel 8 i språkstadgan under förutsättning att staten tar ansvar för kompetensförsörjning av personal som behärskar de aktuella språken (3.2.5, punkt 1.a)
- SKL tillstyrker utredningens förslag om att utöka åtaganden när det gäller övriga punkter som handlar om utbildning. (3.2.5, punkt 1b – 1f)

Behovet av förbättrade beslutsunderlag (Kap 4)

Utredningens uppdrag har syftat till förbättrad datainsamling som kan användas av regeringen, myndigheter, kommuner och landsting samt av de nationella minoriteterna för uppföljning och utvärdering, samt beslut om åtgärder, inom minoritetspolitiken. Utredningen slår fast att Sverige av principiella skäl valt att inte använda sig av datainsamlingsmetoder som bygger på registrering av enskildas etnicitet eller språk, eller insamling av statistik om befolkningens sammansättning i sådana hänseenden, även om det skulle ske frivilligt. SKL delar utredningens uppfattning om att hålla fast vid den principen samtidigt som det innebär att kommuner, landsting och regioner många gånger har svårt att förutse efterfrågan på till exempel verksamheter på nationella minoritetsspråk. Utredningen pekar också på att det behövs kunskap, goda råd och metodstöd för kommuner och landsting när det gäller kartläggningar av de nationella minoriteternas behov. Utredningen ser därför att det finnas ett värde i att det tas fram frivilliga verktyg för lokala eller regionala aktörer, vilka möjliggör

systematiska utvärderingar och jämförelser av kvaliteten i utbudet av service, särskilt när det gäller service på minoritetsspråk. SKL delar även den uppfattningen men saknar förslag på hur de nationella myndigheter som ansvarar för den nationella minoritetspolitiken bättre kan stödja kommuner, landsting och regioner i detta arbete. Det gäller också kapitlet om så kallad jämlikhetsdata där utredningen valt att endast konstatera att det finns svårigheter utan att gå vidare med några konkreta förslag. Detta inom ett område där Sverige enligt ramkonventionen har åtagit sig att där så är nödvändigt vidta lämpliga åtgärder för att främja fullständig och effektiv jämlikhet mellan personer som tillhör en nationell minoritet och personer som tillhör majoritetsbefolkningen.

- SKL betonar vikten av att myndigheterna som ansvarar för den nationella minoritetspolitiken stödjer kommuner, landsting och regioner i arbetet med att ta fram verktyg som möjliggör utvärderingar och jämförelser av den service som ges på nationella minoritetsspråk. (kap 4)

Sveriges Kommuner och Landsting

Lena Micko
Ordförande

Moderaterna och Liberalerna deltar ej i beslutet.